

ZGODBE: VUKASIN

Ime: **VUKASIN**

Priimek: **NEDELJKOVIC**

Starost: **41**

Država porekla: **SRBIJA**

Živi na **Irskem** od: **2006**

KRATEK POVZETEK

Vukasin je poročen, ima otroke, na Irsko je prišel leta 2006 iz Beograda, Srbije. Želel si je pridobiti status begunca. Ob prihodu je živel v begunskem zbirnem centru in bilo mu je težko sprijazniti se s tem okoljem. Njegova strategija umeščanja v družbo je rasla iz njegove umetniške preteklosti. Na Irsko je prišel z diplomo iz fotografije, ki si jo je pridobil v Beogradu. Pričel je fotografirati in delati video intervjuje z azilanti okrog sebe. Ta ustvarjalni proces mu je pomagal, da se je lahko iz dneva v dan prebijal skozi »zapor«. Po njegovem mnenju je ta zapor hud ukrep irske vlade pri obravnavi azilantov. Čez nekaj let je dobil odločbo in dovoljenje, da ostane na Irskem. Takrat se je vpisal in si pridobil diplomo na stopnji magisterija na Visoki filmski šoli IADT. Delal je tako, da je dokumentiral življenje v begunskih centrih. Pri tem se je ukvarjal z individualnimi pogledi na življenje azilantov. V tem času pripravlja doktorsko razpravo na DIT v Dublinu, ki v slikah obravnava življenje azilantov, dokumentira življenje v zbirnih centrih, ki jih je moč najti po vsej državi. Če bi želeli zvedeti več o teh centrih, se lahko obrnete na Asylum Archive (slov. arhiv Azil).

»INTERVJU Z MANO SO PO RADIU POSLUŠALI PO VSEJ SRBIJI.«

SPOPAD IN POBEG IZ BEOGRADA

Vukasin je v Beogradu študiral fotografijo, ko so se v času od leta 1991 do leta 1999 razplamtele vojne na Balkanu. Srbija je bila takrat del Federativne socialistične republike Jugoslavije, države, ki je leta 1992 razpadla. Takrat je vladal Slobodan Milošević, ki je grobo zatrl sleherno opozicijo, ki se je postavila po robu vladajoči stranki. Tako je leta 1997 Milošević imel vso politično, pa tudi policijsko oblast v svojih rokah. Takrat je bil Vukasin njegov dejaven nasprotnik. Bil je na spiskih tajne policije. Zaprli so ga in mučili. Kaj je privedlo do tega, da so ga aretirali? Intervju po radiu, ki so ga lahko slišali povsod v Srbiji, kjer je obsodil Miloševića, njegovo politiko in opozoril na njegovo krivdo. Pisalo se je leto 1996. Zaradi obravnave, ki je je bil deležen na policiji, je Vukasin doživel post-travmatski stres, ki ga je pogosto zaznati pri tistih, ki so dlje časa preživeli v deset let trajajočem jugoslovanskem spopadu. Ko so ga izpustili iz zapora, je Vukasin na pobudo svoje družine in prijateljev odšel. Živel je v različnih krajih in nazadnje je prispel na Irsko. Tja je prispel leta 2006, tam je zaprosil za azil in irsko državljanstvo.

SPOPRIJEMANJE S TEŽAVAMI V NOVI DRUŽBI

Vukasinova strategija, ki mu je pomagala, da se spopriime z novim okoljem, je bila tudi vizualna dokumentacija življenja v begunskem zbirnem centru na Irskem med letoma 2007 in 2009. Za Vukasina je bilo izobraževanje zmeraj privlačno, pa tudi način, kako si ustvariti družino in imeti otroke. Ko si je pridobil vsa dovoljenja, je pričel študirati vizualne umetnosti na IADT,

»Tisti, ki so že vključeni v sistem, bi morali dobiti dovoljenje, da ostanejo.«

ZGODBE: VUKASIN

Inštitutu za umetnost, dizajn in tehnologijo. Vukasin zdaj pripravlja doktorsko nalogo na DIT. Zdaj ima mlado družino. Težko mu je delati, skrbeti za družino in študirati hkrati. Tudi v stiski z denarjem je, saj si študij plačuje sam. Sprva, prvi dve leti, je imel štipendijo SUSI, kasneje pa je štipendija presahnila. Vukasin misli, da zasluži preveč, da bi še zmeraj zaprosal za sredstva IRC, zato zanje v naslednjih treh letih ne bo kandidiral. Zdaj pridemo do vprašanja, kako Irska prispeva k razreševanju begunske krize in kaj lahko stori za izboljšanje položaja. Vukasin je zbral številčne podatke in če ga vprašamo, kaj bi morali še storiti v pomoč beguncem pravi, da je Irska razmeroma bogata država in zmore preživeti 4500 ljudi, ki zdaj živijo na Irskem, lahko bi jih zadržala. Misli, da ne bi smeli govoriti o amnestiji. Misli, da bi tisti, ki so že vključeni v sistem, morali dobiti dovoljenje, da ostanejo. Tako bi lahko zaprli begunske centre in odprli novo poglavje. Lahko bi se pogovorili in povedali, kaj je najboljši način, kako iti dalje z novimi ljudmi, ki bodo prišli na Irsko, a težava je v tem, da nihče ne prihaja. Novi begunci ne prihajajo. Takole razmišlja Vukasin: »Težava je v tem, da so v države izvora prispela negativna poročila o Irski in odvrnila iskalce mednarodne zaščite. Verjetno veste, da je tako. Če bi mi prijatelj dejal, da bi rad prišel na Irsko in tam zaprosil za azil, če denimo prihaja iz države, kjer so vojni spopadi, mu Irske ne bi priporočil. Rekel bi mu, da naj raje izbere drugo državo in naj si sam pridobi begunski status. In tako je v Afriko, na Srednji vzhod, v Sirijo in druge države, kjer je zdaj vojna in so druge težave, prispelo ne ravno najboljše prepričanje. In potem je tu še vreme, ki ga nismo vajeni. Na Irsko ni lahko priti, Irska je otok, no saj veste. Žalostno je, da sem ne prihaja veliko ljudi, kajti večkulturnost bi Irski pomagala. Omenil sem, da nisem ponosen, da sem zdaj Irec, glede teh vprašanj. Oprostite mi tisto o vremenu, kajti vremena pač ne moremo spremeniti, lahko pa spremenimo razmerja in premostimo težave, ki nastajajo glede beguncev. Vse, kar se nanaša na vprašanje beguncev in irskega državljanstva lahko urejamo prednostno.«

PRIPADATI NOVI DRUŽBI IN PRISPEVATI ZANJO

Vukasin se je poročil in se naselil na Irskem. Čuti pripadnost novi državi, četudi je nedavno imel težave pri študiju. Pripoveduje o vsej pomoči, ki jo je prejel v povezavi s študijem. In zelo pohvali IADT: »Tu so mi zares presenetljivo in zelo pomagali, Facebook, denimo. Socialna omrežja so resnično odigrala pomembno vlogo v Asylum Archive, kar je moj največji projekt. Pomoč, ki jo dobim od univerzitetnega osebja, učiteljev, vizualnih umetnikov, aktivistov... ta pomoč je resnično ogromna. In to pomaga tudi drugim. Potem je tu še podpora moje družine, mojih otrok... Pričakujem, da bodo tudi drugi deležni te pomoči. Deležen sem, ne finančne pomoči, ne toliko kot bi je potreboval, marveč moralne pomoči in deležen sem spodbud, zato lahko vztrajam. Kakšni so moji naslednji koraki sprašujete? Morda, če bi končal doktorat in ga dobro zagovarjal, bi lahko napisal knjigo, ki bi nastala na podlagi moje doktorske razprave. To bi že bilo dajanje družbi. Razmišljam pa tudi, da bi si pridobil štipendijo za post doktorski študij in se osredinil na podobna vprašanja, a tokrat onstran meja Irske. Lahko bi opravil tudi komparativno analizo. Prepričan sem, da bi odkril veliko podobnosti glede načina obravnave marginaliziranih skupin, glede njihove ranljivosti.« Vukasin misli, da bi tako lahko opozoril tudi druge vlade in odločevalce, da bi ti lahko oblikovali politike v dobro družbi.

»Deležen sem moralne pomoči in deležen sem spodbud, zato lahko vztrajam.«